

Довідка про підсумки роботи Державного архіву Запорізької області за 2024 рік

Діяльність архівних установ області у 2024 році була спрямована на реалізацію основних завдань, визначених чинним законодавством України та Положенням про Державний архів Запорізької області. З 24 лютого 2022 в умовах воєнного стану діяльність здійснюється відповідно до Закону України «Про правовий режим воєнного стану», Указу Президента України від 24 лютого 2022 року № 68/2022 «Про утворення військових адміністрацій», Указу Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні», затвердженого Законом України від 24 лютого 2022 року № 2102-IX, зі змінами, внесеними Указами Президента України «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні» та іншими нормативними документами.

Слайд 2 «Система архівних установ на 01.01.2024»

Станом на 01.01.2022 до широкомасштабного вторгнення до мережі архівних установ області, підзвітних та підконтрольних Державному архіву, входило 5 архівних відділів райдержадміністрацій та 5 архівних відділів міськрад, що зберігають документи Національного архівного фонду (далі – НАФ) у кількості 120862 справи в архівних відділах райдержадміністрацій, 39367 – в архівних установах міських рад. На території області діяло 44 архівних установи для зберігання та використання документів з особового складу ліквідованих установ, організацій, підприємств області (трудових архівів), створених органами місцевого самоврядування.

У 2024 році взаємодія відбувалась з архівними відділами Запорізької та Полігівської райдержадміністрацій та архівним управлінням Запорізької міської ради, 9 трудовими архівами Запорізького та 2 – Полігівського районів. Частково відновили роботу архівних відділів Мелітопольська райдержадміністрація, Енергодарська та Мелітопольська міські ради. Державним архівом тимчасово надане приміщення для розміщення евакуйованих (частково) документів та працівників архівного відділу Полігівської райдержадміністрації та трудових архівів Гуляйпільської й Орхівської міських рад.

РОБОТА З ПЕРЕГЛЯДУ ГРИФІВ СЕКРЕТНОСТІ

Слайд 3 «Проведення роботи з розсекречування матеріальних носіїв секретної інформації, зокрема і з грифами обмеження доступу колишнього СРСР»

Робота з перегляду грифів секретності на архівні документи установ колишнього СРСР завершена у 2023 році. Станом на 01.01.2025 матеріальні носії інформації з грифами обмеження доступу колишнього СРСР на зберіганні в Державному архіві Запорізької області відсутні.

Протягом 2024 року проведено роботу з технічного оформлення результатів перегляду грифів секретності матеріальних носіїв секретної інформації колишнього СРСР 50 архівних фондів.

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗБЕРЕЖЕНОСТІ ДОКУМЕНТІВ

Слайд 4 «Забезпечення контролю за наявністю, станом і рухом документів НАФ»

Державним архівом Запорізької області впродовж 2024 року здійснювалися заходи на виконання цільових програм у сфері архівної справи.

За Програмою здійснення контролю за наявністю, станом і рухом документів Національного архівного фонду на 2020-2024 роки (наказ Укрдержархіву від 13.11.2019 № 103) та згідно з Планом заходів на 2020-2024 роки, затвердженим наказом Державного архіву Запорізької області від 03.12.2019 № 44 «Про затвердження Програми здійснення контролю за наявністю, станом і рухом документів Національного архівного фонду

архівними установами Запорізької області на 2020-2024 роки», у 2024 році Державним архівом Запорізької області перевірено 198 фондів, 41509 справ; архівними відділами Запорізької та Пологівської райдержадміністрацій перевірено 26 фондів, 6615 справ; архівним управлінням Запорізької міськради перевірено 7 фондів, 4000 справ.

Після деокупації територій Запорізької області запланована суцільна перевірка наявності і стану справ в архівних установах області у відповідності з Планом дій органів виконавчої влади з відновлення деокупованих територій.

Слайд 5 «Забезпечення збереженості документів Національного архівного фонду»

З метою забезпечення збереженості документів НАФ Державним архівом області у 2023 році здійснювалися заходи зі створення страхового фонду, реставрації, ремонту, консерваційно-профілактичного оброблення, підшивки документів, зокрема:

- відреставровано 2814 аркушів документів на паперовій основі;
- відремонтовано 11271 аркуш документів на паперовій основі;
- оправлено та підшито 2481 од. зб. документів на паперовій основі.

ІНФОРМАТИЗАЦІЯ АРХІВНОЇ СПРАВИ, СТВОРЕННЯ НДА

Слайд 6 «Цифровізація архівної справи»

Архівними установами здійснювалася робота у напрямку впровадження сучасних інформаційних технологій. В межах Програми оцифрування архівних інформаційних ресурсів на 2022-2025 роки, затвердженої наказом Державної архівної служби України від 29.12.2021 № 165, та Програми оцифрування архівних інформаційних ресурсів у Державному архіві Запорізької області на 2022-2025 роки, затвердженої наказом Державного архіву Запорізької області від 17.02.2022 № 11, у Державному архіві Запорізької області за 2024 рік оцифровано 139 описів справ на 3470 кадрів, 1746 одиниць зберігання документів НАФ на 243026 кадрів. Оцифровані всі наявні 13554 описи. Із 2 млн. 265 тис. справ, які зберігаються в архіві, оцифровано 17 тис. справ (0,75%).

Слайд 7 «Укладена угода з FamilySearch»

Для активізації роботи з оцифрування 24 травня 2024 р. Державним архівом за сприяння Державної архівної служби була укладена угода з корпорацією FamilySearch International (США) з оцифрування генеалогічних джерел. В межах цієї угоди планується оцифрувати актові записи органів реєстрації актів громадянського стану за 1933-1947 роки, а також фонди, які опосередковано стосуються генеалогічної тематики, а саме: документи репресивних органів, партизанських комісій, судово-земельних комісій, губернських відділів статистики, соціального забезпечення.

Слайд 8 «Співпраця з FamilySearch»

10 вересня 2024 року в Державному архіві Запорізької області для реалізації проєкту з оцифрування документів Національного архівного фонду України генеалогічного характеру та створення до них фонду користування було встановлено та налаштовано обладнання (три робочі місця). В рамках співробітництва за укладеною угодою Державного архіву Запорізької області з корпорацією FamilySearch International з вересня до кінця 2024 року оцифровано близько 2 тис. справ. Оприлюднення документів генеалогічного характеру здійснює корпорація на своєму сайті.

Слайд 9 «Оприлюднення описів на сайті Державного архіву Запорізької області»

В Державному архіві оцифровано всі 13,5 тис. описів справ з 8 тисяч установ, документи яких зберігаються в архіві, 11 тис. описів з них оприлюднено на сайті архіву. За 2024 рік на сайті Державного архіву оприлюднено 1639 описів справ на документи архівних фондів. З оцифрування і оприлюднення описів справ у нас найкращий показник по Україні.

Для інформування громадськості про оцифровані документи архіву створено реєстр оцифрованих документів, який розміщений на сайті архіву.

Слайд 10 «Оприлюднення документів Державного архіву Запорізької області»

Оцифровані документи оприлюднюються не тільки на вебсайті Державного архіву Запорізької області у вигляді онлайн виставок (станом на 01.01.2025 розміщено більше 100 виставок), а також і на інших ресурсах.

На ресурсі Family Search оприлюднено 6576 оцифрованих справ Державного архіву Запорізької області, за якими можна досліджувати родовід: метричні книги церков, переписи платників податків (ревізійні списки).

На офіційному вебпорталі Укрдержархіву розміщена база даних архівно-пошуковий проєкт «Український мартиролог ХХ століття», до якого у 2024 році внесено інформацію про 1736 репресованих осіб за документами НАФ, які зберігаються в Державному архіві Запорізької області. Всього до бази даних «Український мартиролог ХХ століття» Державним архівом Запорізької області внесено інформацію про 5582 репресовані особи.

Слайд 11 «Проєкт Запорізька спадщина»

У 2024 році продовжувалось розміщення оцифрованих архівних документів з історії України та Запорізького краю на електронному ресурсі «Запорізька спадщина» (<https://heritage.zp.ua/>). Реалізація проєкту відбувається у творчій співпраці представників Державного архіву Запорізької області, Департаменту культури і туризму Запорізької міської ради, Запорізького наукового товариства ім. Якова Новицького і має на меті забезпечити безперешкодний доступ громадян до першоджерел, що відображають історію Запоріжжя.

На виконання заходів галузевої програми «Архівні зібрання України» з підготовки путівників, анотованих реєстрів фондів та інших довідників протягом 2024 року продовжена робота з підготовки:

путівника про склад і зміст документів НАФ Державного архіву, а саме: проведення роботи щодо складання передмови, редагування історичних довідок та анотацій на документи фондів відповідно до новітніх історичних наукових тенденцій, уточнення схеми систематизації фондів у зв'язку із декомунізацією державного обліку документів, вивірення тексту путівника;

поповнення електронних баз даних: електронної версії фондового каталогу на фонди архіву; електронного покажчика фондів, які зберігаються в корп. 2 Державного архіву; електронних покажчиків фондів архівних установ райдержадміністрацій та міськрад; зведеного покажчика про місцезнаходження і збереження документів сільськогосподарських підприємств, які діяли на території області в 1943-2024 роках; фондів ліквідованих установ, які зберігаються в архівних установах райдержадміністрацій, міськрад та в трудових архівах.

Архівними установами міськрад створені бази даних на тексти рішень сесій, виконкомів, розпоряджень міських голів і покажчиків до них. Все це значно полегшує пошукову роботу архівних установ, прискорює терміни виконання запитів юридичних і фізичних осіб.

Систематично оновлюється вебсайт Державного архіву Запорізької області. Інформація розміщується також на офіційній сторінці Державного архіву Запорізької області у Facebook.

ФОРМУВАННЯ НАФ

Слайд 12 «Обсяг документів НАФ на 01.01.2024 в Державному архіві Запорізької області»

Архівні установи області продовжують систематично комплектуватися документами НАФ.

Станом на 01.01.2025 в Державному архіві зберігається близько 2,2 млн. справ на паперовій основі понад 8 тис. установ, організацій, підприємств області за 1774-2024 роки та понад 58 тис. аудіовізуальних документів за 1924-

2024 роки (фото – 53372 од. зб., які відображають події з поч. ХХ ст. до 2024 р., кіно – 4402 од. обл. за 1960-1982, відео – 21 од. обл. за 2004-2020 роки).

Слайд 13 «Кількість документів Національного архівного фонду в архівних установах райдержадміністрацій та міських рад, на тимчасово окупованих територіях»

В архівних відділах Запорізької та Пологівської райдержадміністрацій зберігається 25442 справи, Запорізької міської ради – 13529 справ.

Через повномасштабне вторгнення, наразі архівні відділи Бердянської, Василівської, Мелітопольської, Пологівської (частково) райдержадміністрацій (з кількістю справ 80440, у більшості за 1990-2020 роки) та Бердянської, Енергодарської, Мелітопольської, Токмацької міськрад (з кількістю справ 24479, у більшості після 2000 року) залишаються в тимчасовій окупації. Документи архівного відділу Пологівської райдержадміністрації, що зберігалися на території міст Орхів та Гуляйполе, евакуйовані до м. Запоріжжя і тимчасово розміщені в приміщенні Державного архіву Запорізької області.

Слайд 14 «Кількість установ – джерел формування Національного архівного фонду»

Джерелами формування НАФ в зоні комплектування Державного архіву є 134 установи, підприємства та організації обласного рівня (зменшилося на 6), 81 установа, підприємство та організація області, які знаходяться в зонах комплектування архівних відділів Запорізької та Пологівської райдержадміністрацій (збільшилися на 6 за рахунок віднесення до джерел формування НАФ військових адміністрацій) та 63 – архівного управління Запорізької міської ради.

Із 331 установи – джерел формування НАФ, у зоні комплектування архівних відділів райдержадміністрацій, 250 – знаходяться на тимчасово окупованих територіях або в зоні активних бойових дій; із 157 установ – джерел формування НАФ, у зоні комплектування архівних установ міських рад, 94 – знаходяться на тимчасово окупованих територіях. В цих установах після деокупації передбачено провести перевіряння наявності документів НАФ.

Слайд 15 «Приймання документів на зберігання до Державного архіву Запорізької області у 2024 році»

Державним архівом протягом 2024 року прийнято на зберігання 13005 справ постійного зберігання 86 установ, організацій, підприємств області - джерел комплектування НАФ документами місцевого значення. З них від 43 обласних установ прийнято на зберігання 5262 од. зб., від архівних відділів райдержадміністрацій – 7743 од. зб. 43 установ та 25 цифрових фотодокументів, від архівних установ міських рад приймання документів не здійснювалося.

До війни Державний архів Запорізької області приймав 18-20 тис справ щорічно, з них 12-15 тис від архівних установ області. У 2022 році відбулося скорочення обсягів приймання документів через тимчасову окупацію більшої частини області. У 2023-2024 роках обсяг приймання документів досяг середніх показників до широкомасштабного вторгнення, зокрема за рахунок передавання евакуйованих документів архівного відділу Пологівської райдержадміністрації, що зберігалися на віддалених робочих місцях у містах Орхів та Гуляйполе. Після проведення перевіряння наявності і стану документів працівниками архівного відділу Пологівської райдержадміністрації здійснюється передавання документів НАФ до Державного архіву Запорізької області.

Слайд 16 «Динаміка приймання документів НАФ архівними установами області»

У 2024 році Державним архівом прийнято 13005 справ управлінської документації, архівними відділами Запорізької та Пологівської райдержадміністрацій прийнято 1413 справ, архівним управлінням Запорізької міської ради 178 справ.

Слайд 17 «Формування Національного архівного фонду та експертиза цінності документів у 2024 році»

Одним із напрямів роботи Державного архіву є формування НАФ та експертиза цінності документів.

У 2024 році проведено відбір та експертизу цінності документів, що підлягають внесенню до Національного архівного фонду:

управлінської документації та формування колекцій: «Документи, що відображають діяльність Запорізької крайової організації Народного Руху України» на 40 од. зб.; «Документи, що відображають події, пов'язані із збройною агресією російської федерації проти України на теренах Запорізької області» на 425 од. зб.;

документів особового походження по фонду Р-6464 «Марина Анатоліївна Брацило (02.12.1976 – 17.06.2013) – поетеса, журналістка, піснярка, член Національної спілки письменників України» на 1 од. зб.;

документів особового походження «Володимир Іванович Шинкарук (28.07.1943-20.05.1993) – народний артист України, режисер, артист Запорізького академічного обласного українського музично-драматичного театру ім. Магара» на 55 од. зб.

фотодокументів ТДВ «Редакція газети «МИГ», ТДВ «Редакція газети «Індустріальне Запоріжжя» на 100 од. обл.

РОБОТА ЕПК УПОРЯДКУВАННЯ ДОКУМЕНТІВ НАФ

Слайд 18 «Схвалення описів справ управлінської документації, представлених на розгляд ЕПК Державного архіву Запорізької області»

У 2024 році не припинялась робота ЕПК Державного архіву Запорізької області. Проведено проведено 12 засідань експертно-перевірної комісії Державного архіву Запорізької області. На засіданнях ЕПК розглянуто 21 загальне питання (про віднесення/невіднесення установ до джерел формування НАФ, графіків приймання-передавання тощо).

На засіданнях ЕПК у 2024 році схвалено:

9230 од. зб. управлінських документів, у тому числі від обласних установ – 3486 од. зб., від районних установ – 2715 од. зб., від міських установ – 3029 од. зб.;

56 од. зб. особового походження;

125 од. обл. фотодокументів, у тому числі - 100 од. обл. від обласних установ, 25 од. обл. - від районної установи.

Слайд 19 «Погодження описів справ з кадрових питань (особового складу), представлених на розгляд ЕПК Державного архіву Запорізької області»

ЕПК погоджено:

7075 од. зб. документів з кадрових питань (особового складу), у тому числі від обласних установ – 6282 од. зб., від районних установ – 538 од. зб., від міських установ – 255 од. зб.;

12 інструкцій з діловодства;

36 положень про експертні комісії;

59 номенклатур справ, з них від обласних установ – 37 номенклатур справ, від районних установ – 15 номенклатур справ, від міських установ – 7 номенклатур справ;

137 актів про вилучення для знищення документів, не внесених до Національного архівного фонду, на 635805 справ. Документи подані на розгляд ЕПК 170 установами - джерелами формування Національного архівного фонду та іншими установами.

Слайд 20 «Проведення заходів з підвищення кваліфікації, що організовані або до яких залучалися працівники Державного архіву Запорізької області у 2024 році»

19 червня 2024 року Державним архівом Запорізької області проведено онлайн-семінар з питань діловодства та архівної справи для працівників архівних установ, діловодних служб і архівних підрозділів установ, організацій, підприємств-джерел формування Національного архівного фонду. На семінарі обговорювалися питання про зміни до нормативно-правових актів з питань діловодства та архівної справи; проведення експертизи цінності документів в

установі та оформлення справ; складання та оформлення підсумкових документів за результатами експертизи цінності (описів справ постійного, тривалого (понад 10 років) зберігання, з кадрових питань (особового складу), передмови до зведених архівних описів справ, історичної довідки до фонду). До участі у семінарі долучилися понад 70 працівників архівних установ, діловодних служб і архівних підрозділів юридичних осіб-джерел формування Національного архівного фонду.

Для спеціалістів структурних підрозділів облдержадміністрації, райдержадміністрацій, міських рад на теми з актуальних питань ведення діловодства та архівної справи, впровадження електронного документообігу працівниками Державного архіву Запорізької області проведено чотири семінарських заняття в Запорізькому регіональному центрі підвищення кваліфікації.

Здійснювалось консультування працівників архівних установ з основних питань діяльності, у тому числі з питань роботи під час дії воєнного стану.

Архівними установами Запорізької та Пологівської райдержадміністрацій проведено 3 семінари з питань діловодства та архівної справи, архівним управлінням Запорізької міської ради – 1 семінар.

Слайд 21 «Кількість перевірянь підприємств, установ та організацій (комплексних, тематичних, контрольних)»

Архівними установами області проведено 82 перевірки, у тому числі Державним архівом області проведено 48 перевірок: 10 тематичних перевірок, з них – 1 про включення до списку юридичних осіб – джерел формування Національного архівного фонду Державного архіву Запорізької області, 7 про виключення зі списку юридичних осіб – джерел формування Національного архівного фонду Державного архіву Запорізької області, 2 - про проведення експертизи цінності документів щодо віднесення/невіднесення їх до Національного архівного фонду; 38 контрольних перевірок якості упорядкування документів. Результати тематичних перевірок розглянуто на засіданнях експертно-перевірної комісії Державного архіву Запорізької області та прийнято відповідні рішення. Керівникам підприємств, установ і організацій направлено рішення експертно-перевірної комісії. Проведено 37 перевірок готовності підприємств, установ, організацій до передавання справ постійного зберігання до Державного архіву Запорізької області. В ході перевірок установам, організаціям, підприємствам надавалася методична і практична допомога з питань ведення діловодства та архівної справи;

архівними установами райдержадміністрацій – 14 тематичних, 4 контрольні перевірки;

міськрад – 3 комплексні та 13 тематичних перевірок.

ВИКОРИСТАННЯ ДОКУМЕНТІВ

Слайд 22 «Науково-публікаційна та виставкова діяльність у 2024 році»

Основним напрямом роботи Державного архіву області залишається робота з використання інформації документів НАФ.

Державним архівом області підготовлено та експонувалося 14 онлайн виставок, 264 документи, які розміщені на сайті Державного архіву Запорізької області:

«3 історії становлення Української державності на Запоріжжі в 1917 – 1919 рр. До дня Соборності та Свободи України (22 січня)»;

«До Міжнародного дня рідної мови (21 лютого)»;

«3 історії Запорізького академічного обласного українського музично драматичного театру ім. В.Г. Магара»;

«55 років тому (1969 р.) розпочато будівництво Хортицького житлового масиву»; «До 80-річчя депортації з Криму кримських татар»;

«Роми на Запоріжжі»;

«До Дня Української Державності»;

«До Дня Державного Прапора і Дня Незалежності України»;

«До Дня пам'яті захисників України, які загинули в боротьби за незалежність, суверенітет і територіальну цілісність України»;

«З історії створення та діяльності Олександрівської міської чоловічої гімназії»;

«До 85-річчя діяльності Запорізького обласного театру ляльок»;

«День визволення України від нацистських загарбників 28 жовтня 1944 року»;

«День Збройних Сил України», де представлено добірку фото-файлів з архівної колекції «Документи, що відображають події, пов'язані із збройною агресією російської федерації проти України на теренах Запорізької області». На багатьох відібраних фото-файлах зображена гаряча фаза активних боїв під час українського літнього контрнаступу в 2023 році в Запорізькій області, робота підрозділу протиповітряної оборони м. Запоріжжя, евакуація поранених. Також на цих світлинах зафіксовані найжорстокіші злочини російської армії проти мирного населення – руйнування житлових багатоповерхівок, зокрема по вул. Незалежної України, пр. Соборний, готельного комплексу «Reikartz» в м. Запоріжжя, Дніпровської ГЕС.

«Людмила Мельник - архівіст та майстриня» (з 1965 р. до 1971 р. працювала науковим, старшим науковим співробітником Запорізького обласного краєзнавчого музею. З лютого 1971 р. до 1985 р. Л.Мельник референт Запорізької обласної організації товариства «Знання». З 1985 р. до 1999 р. директор, заступник директора Державного архіву Запорізької області) - на сайті «Запорізька спадщина».

Архівним відділом Запорізької райдержадміністрації проведено 3 виставки документів: «Поетичні рядки нашої землячки» (Попова Наталія Володимирівна), «Державні символи незалежної України. День Державного Прапора України», «Україна: шлях до серця Європи», підготовлених за матеріалами архіву; 1 онлайн-виставка за тематикою діяльності Вільнянського об'єднання волонтерів «Вільна ріка», підготовлених за документами архіву.

21 листопада для вшанування Дня пам'яті жертв Голодомору на вебсайті Державного архіву Запорізької області розміщено інформаційні матеріали Українського інституту національної пам'яті до 91-х роковин Голодомору 1932–1933 років.

На електронному ресурсі «Запорізька спадщина» (<https://heritage.zp.ua/>) протягом року розміщувалась презентація оцифрованих архівних документів з історії України та Запорізького краю. Реалізація проекту відбувається у творчій співпраці представників Державного архіву Запорізької області, Департаменту культури і туризму Запорізької міської ради, Запорізького наукового товариства ім. Якова Новицького.

У науково-практичному журналі «Архіви України» (випуск 2 (339): квітень-червень, 2024) документальна публікація: Ігнатуша О., Козлова І. «Місто Орхів у 1838, 1843 роках за архівними документами».

Слайд 23 «Популяризація документів НАФ»

06 лютого 2024 року Державний архів Запорізької області взяв участь у роботі круглого столу «Адвокатура Запоріжжя: історія та сучасність», який відбувався на базі Національного університету «Запорізька політехніка». Проведено дискусію щодо перспектив вивчення і збереження історичної пам'яті адвокатури Запоріжжя. Під час дискусії було обговорено дослідження з історії загальної, регіональної адвокатури України та персоніфікованої історії цієї галузі. У межах цього заходу було урочисто відкрито кабінет-музей історії адвокатури Запорізької області, 20-й в Україні.

13 червня 2024 року Державний архів Запорізької області до Дня скорботи і вшанування пам'яті жертв Другої світової війни (22 червня) надав інтерв'ю для місцевого телеканалу «МТМ» про розсекречені документи Штабу цивільної оборони міста Запоріжжя та про співпрацю з Центром вивчення новітньої та цифрової історії (С2DH) університету Люксембургу у проєкті «Радянські оstarбайтери та військовополонені в Люксембурзі з 1942 р. по 1946 р.» <https://www.youtube.com/watch?v=j5M1I8XNV3w>).

Слайд 24 «Інформаційно-іміджева презентація до Міжнародного дня архівів»

05 червня 2024 року підготовлена і розміщена на сайті та офіційній сторінці у Facebook Державного архіву Запорізької області інформаційно-іміджева презентація, присвячена Міжнародному дню архівів (09 червня) «Організація роботи Державного архіву Запорізької області в умовах воєнного стану» (про забезпечення доступності документів Національного архівного фонду України та їх збереження в умовах війни).

Слайд 25 «Організація роботи користувачів у читальних залах Державного архіву Запорізької області»

У 2024 році читальні зали Державного архіву області працювали в обмеженому режимі через віднесення частини території Запорізької області, у тому числі м. Запоріжжя, до Переліку територій можливих бойових дій, згідно з наказом Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України 22 грудня 2022 року № 309 «Про затвердження Переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією» (зі змінами), продовження воєнного стану, повітряні тривоги. У минулому році було зареєстровано 41 користувач, які здійснили 382 відвідування читального залу; для роботи їм було видано – 2365 справ; на відміну від 400 - 500 користувачів щорічно до введення обмежувальних заходів з 2020 року.

Державним архівом області у 2024 році продовжено практику видавання копій архівних документів за допомогою засобів електронного зв'язку: видано 235 копій.

В архівному відділі Запорізької райдержадміністрації працювало 4 користувача, яким було видано 10 справ, в архівному управлінні Запорізької міської ради працювало 8 користувачів, яким було видано 26 справ. Найзапитованіша тематика досліджень: земельні питання та право власності на майно.

ВИКОНАННЯ ЗАПИТІВ

Слайд 26 «Виконання запитів Державним архівом Запорізької області у 2024 році»

Значну частину роботи архівних установ займає виконання запитів громадян та юридичних осіб.

У 2024 році Державним архівом Запорізької області виконано 3669 запитів, з них з позитивним результатом – 2477 (67,5 %), для порівняння: у 2023 році – 69 %, у 2022 році – 67 %, у 2021 році – 54 % з позитивним результатом;

Видано 4602 довідки.

У 2024 році надійшло 3315 запитів від громадян України та іноземних держав, з них:

на особистому прийомі – 965,

телефоном - 145.

електронною поштою – 1646,

поштою – 559.

проводиться постійний контроль за своєчасним і якісним виконанням запитів окремих категорій громадян (зверталися: 13 військовослужбовців, 33 осіб з інвалідністю, 318 внутрішньо переміщених осіб);

надійшло 16 звернень з Урядової телефонної «гарячої лінії»;

надійшло 11 звернень з публічної інформації.

За тематикою порушених питань запити розподілились таким чином:

тематичні (фактографічні): дати створення та реорганізація установ, організацій та підприємств, щодо адміністративно-територіального поділу, розпорядження та накази з основної діяльності установ, організацій та підприємств – 472 (13 %);

біографічні – 15 (0,4%);

генеалогічні – 20 (0,6 %);

майнові – 572 (16 %);

соціально-правового характеру – 2590 (70 %):

- актові записи – 1844 (50 %);
- про підтвердження стажу роботи – 568 (15 %);
- про заробітну плату – 102 (3 %);
- про репресії та розкуркулення – 76 (2 %).

Слайд 27 «Кількість запитів, виконаних у 2024 році архівними установами райдержадміністрацій та міських рад»

За 2024 рік архівними установами райдержадміністрацій та міськрад виконано 6442 запити, з них архівними установами райдержадміністрацій – 184, архівним управлінням Запорізької міської ради – 6258. У 2024 році при виконанні запитів архівними установами області спостерігалась та ж тенденція, що і у попередні роки: найбільший відсоток запитів, що надходять до архівних відділів райдержадміністрацій – майнові, до архівних установ міських рад – соціально-правового характеру. Це пояснюється складом документів, що зберігаються в цих архівних установах: в архівних відділах – майже виключно документи НАФ, а в архівних установах міських рад – більшість документів з кадрових питань (особового складу) ліквідованих установ через те, що вони виконують функції трудових архівів.

Слайд 28 «Динаміка виконання тематичних запитів»

Всього за 2024 рік виконано 1399 тематичних запитів, з позитивним результатом – 1140 (81 %). У 2023 році цей відсоток складав 76%, у 2022 році – 69 %.

Архівними відділами Запорізької та Пологи́вської райдержадміністрацій виконано 55 тематичних запитів, у т. ч. з позитивним результатом – 54 запити (98 %), архівним управлінням Запорізької міської ради виконано 872 тематичних запити, у т. ч. з позитивним результатом – 844 запити (97 %).

Слайд 29 «Динаміка виконання майнових запитів»

Всього за 2024 рік виконано 1154 майнових запити, з позитивним результатом – 928 (80 %). У 2023 році цей відсоток складав 84 %, у 2022 – 77 %. Архівними відділами Запорізької та Пологи́вської райдержадміністрацій виконано 96 майнових запитів, у т. ч. з позитивним результатом – 94 (98 %), архівним управлінням Запорізької міської ради виконано 486 майнових запитів, всі позитивним результатом.

Слайд 30 «Динаміка виконання запитів соціально-правового характеру»

Всього за 2024 рік виконано 7523 запити соціально-правового характеру, з позитивним результатом – 6550 запитів (87 %). У 2023 році цей відсоток складав 90 %, у 2022 році – 82 %.

Архівними відділами Запорізької та Пологи́вської райдержадміністрацій виконано 33 запити соціально-правового характеру, у т. ч. з позитивним результатом – 30 (91 %), архівним управлінням Запорізької міської ради виконано 4900 запитів соціально-правового характеру, у т. ч. з позитивним результатом – 4647 запитів (95 %).

Слайд 31 «Зміцнення матеріально-технічної бази архіву»

Протягом 2024 року для зміцнення матеріально-технічної бази Державного архіву Запорізької області з метою покращення зберігання документів НАФ та прискорення їхнього оцифрування було придбано активів на загальну суму 184 677 грн. (мережеве сховище, зарядні станції) та оплачено послуг на загальну суму 2 501 809 грн. (охорона адміністративних корпусів; технічне обслуговування системи пожежної сигналізації двох адміністративних корпусів; перезарядка вогнегасників; забезпечення антивірусного захисту; користування мережею Інтернет; надання хостингу; надання доступу в режимі онлайн до електронних баз наукової та науково-технічної інформації інформаційного ресурсу «ПРО-доступ»; технічної підтримки і обслуговування оргтехніки і периферійних пристроїв).

Слайд 32 «Візит голови Укрдержархіву Анатолія Хромова до Запоріжжя»

19 липня 2024 року Голова Державної архівної служби України Анатолій Хромов здійснив робочий візит до міста Запоріжжя. Він відвідав Державний архів Запорізької області, де зустрівся з колективом архіву і представниками архівних установ області та відповів на актуальні питання архівістів регіону, оглянув приміщення архіву. В ході зустрічі були обговорені питання реформування архівної галузі, оцифрування документів, євроінтеграційні процеси в архівній сфері.

Слайд 33 «Пріоритетні напрями розвитку архівної галузі в Запорізькій області у 2025 році»

Висновки:

Схвалити в цілому роботу архівних установ Запорізької області на підконтрольній Україні території в умовах воєнного стану.

Пропозиції:

Пріоритетними напрямками розвитку архівної галузі в Запорізькій області у 2025 році вважати:

Слайд 34

1. Забезпечення збереженості документів Національного архівного фонду: приймання на зберігання документів постійного зберігання від обласних установ – джерел формування Національного архівного фонду та від архівних установ області, у тому числі евакуйованих документів архівного відділу Пологівської райдержадміністрації;

виконання завдань Програми здійснення контролю наявності, стану і руху документів Національного архівного фонду архівними установами Запорізької області на 2025-2029 роки;

оцифрування довідкового апарату та документів Національного архівного фонду власними силами на виконання завдань Програми оцифрування архівних інформаційних ресурсів на 2022-2025 роки та за участі представників корпорації FamilySearch International (США);

здійснення заходів зі створення страхового фонду, реставрації, ремонту, консерваційно-профілактичного оброблення, підшивки документів.

Слайд 35

2. Ефективне формування Національного архівного фонду як складової світової культурної спадщини: якісне і комплексне формування Національного архівного фонду:

проведення відбору та експертизи цінності документів, що підлягають внесенню до Національного архівного фонду, забезпечення поповнення архівних фондів, у тому числі шляхом документування сучасних подій воєнного часу та періоду відбудови;

організація роботи експертно-перевірної комісії Державного архіву Запорізької області зі схвалення та погодження документів.

Слайд 36

3. Забезпечення інформаційних потреб суспільства, безперешкодного доступу до архівних інформаційних ресурсів, підвищення якості архівних послуг відповідно до динаміки розвитку цифрового середовища та потреб користувачів:

підготовка виставок документів (у тому числі онлайн) до визначних дат та подій;

якісне і своєчасне виконання запитів юридичних та фізичних осіб за документами архіву;

забезпечення доступу користувачів документами Національного архівного фонду, зокрема засобами електронної комунікації.

Слайд 37

4. Організація роботи з архівними установами.

надання постійної організаційної, консультативно-методичної допомоги, у тому числі на деокупованих територіях, архівним установам райдержадміністрацій, міських рад, які зберігають документи Національного архівного фонду, та трудовим архівам в організації їх діяльності;
сприяння райдержадміністраціям та міським радам у відновленні роботи та організації діяльності архівних відділів, які тимчасово призупиняли роботу;
моніторинг стану збереженості документів Національного архівного фонду, документів тривалого зберігання в умовах воєнного стану.

В. о. директора Державного
архіву Запорізької області

Антоніна ФЕДЬКО